

ONBEZORGD WONEN IN HILVERSUM

WOONZORGVISIE
GEMEENTE HILVERSUM
2025-2030

VOORWOORD

Hierbij presenteren wij u de woonzorgvisie van de gemeente Hilversum.

In deze visie schetsen wij hoe wij, samen met partners en inwoners, de komende jaren gaan werken aan de veranderende woon- en zorgbehoeften van Hilversummers. Onze gemeente staat voor een belangrijke uitdaging: het bieden van passende, betaalbare en toekomstbestendige huisvesting en zorg, voor jong en oud én voor kwetsbare inwoners.

Een thuis is méér dan een dak boven het hoofd. Het is een plek waar mensen zich veilig voelen, zich kunnen ontwikkelen,

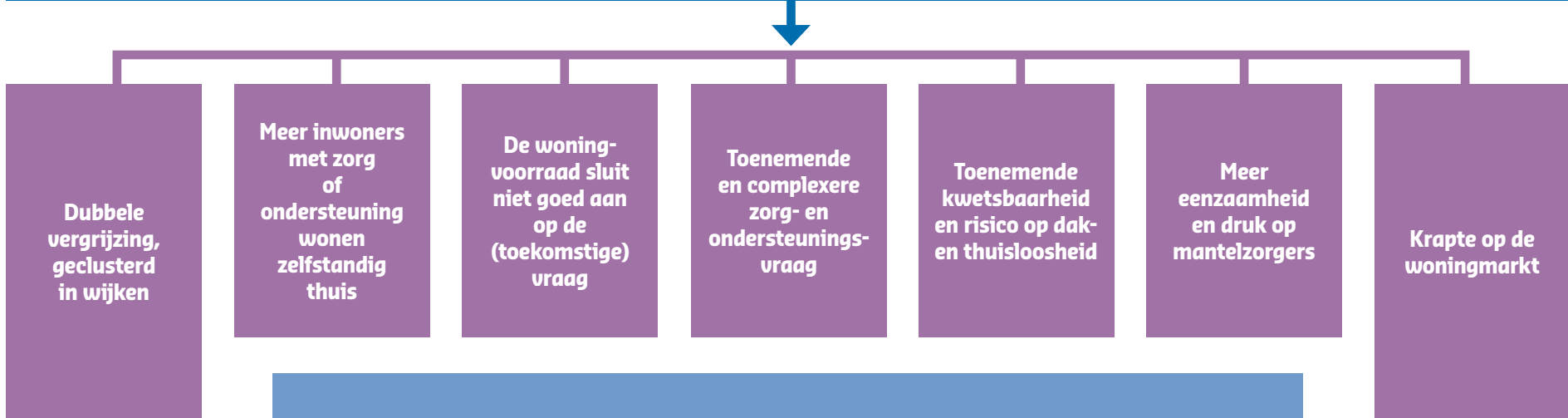
samenleven en ouder worden in verbondenheid met hun omgeving. Daarom kiezen wij voor een benadering waarin wonen, welzijn en zorg hand in hand gaan. We zetten in op samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, inwoners en andere partners. Alleen samen kunnen wij een inclusieve gemeente realiseren waarin iedereen naar vermogen kan meedoen.

Deze woonzorgvisie is geen eindpunt, maar een kompas. Het biedt de gezamenlijke basis waarop we verder bouwen. De visie vormt daarmee een onderlegger voor wat ons de komende jaren te doen staat. De concrete uitwerking van de ambities en afspraken volgt in het op te stellen uitvoeringsprogramma. We blijven daarbij flexibel inspelen op nieuwe ontwikkelingen, leren van ervaringen en sturen waar nodig bij. Zo bouwen we stap voor stap aan een gemeente waarin iedereen zich thuis kan voelen.

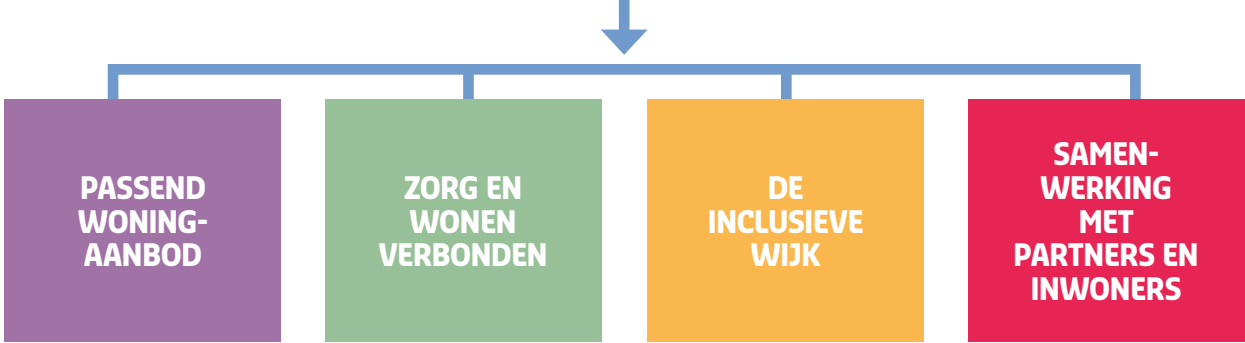
Wij danken iedereen die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze visie. Met elkaar geven wij vorm aan een gemeente die klaar is voor de toekomst.

**Namens het College van Burgemeester en Wethouders,
Jacqueline Kalk & Gerben van Voorden
Wethouders Wonen en Zorg en Samenleving**

WOONZORGVISIE

We verbeteren de huisvesting, mét passende zorg en ondersteuning voor ouderen en aandachtsgroepen in de gemeente Hilversum

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	02
INLEIDING	05
Aanleiding	05
Afbakening	05
Aanpak	06
Leeswijzer	07
1. MAATSCHAPPELIJKE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	08
2. AMBITIES OP WONEN, WELZIJN EN ZORG	11
2.1 Passend woningaanbod	11
2.2 Zorg en wonen verbonden	21
2.3 De inclusieve wijk	24
2.4 Samenwerking met partners en inwoners	27
3. MONITORING EN EVALUATIE	31
4. HET VERVOLG	32
BIJLAGEN	33
1. Bestand beleid	33
2. Begrippenlijst	34

INLEIDING

AANLEIDING

De gemeente Hilversum staat voor een belangrijke opgave: het realiseren van passende woon- en zorgvoorzieningen voor álle inwoners, met extra aandacht voor mensen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Denk aan ouderen, mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg of mensen die begeleiding nodig hebben om zelfstandig te wonen. Voor veel van deze inwoners is het vinden van een geschikte woning vaak extra lastig.

De druk op de woningmarkt is hoog en neemt de komende jaren verder toe, onder meer door de toenemende vergrijzing. Tegelijkertijd verandert de manier waarop zorg wordt georganiseerd: mensen blijven langer zelfstandig wonen, ook als zij ondersteuning of intensieve(re) zorg nodig hebben. Dit vraagt om een gevarieerd en toekomstbestendig aanbod van woningen, waarin wonen, zorg en ondersteuning goed op elkaar aansluiten. Zonder die verbinding raken mensen tussen wal en schip, nemen de kosten voor (crisis) opvang toe en stopt de doorstroming op de woningmarkt.

Vanuit het Rijk wordt daarom steeds nadrukkelijker een beroep gedaan op gemeenten om regie te nemen. Met de Nationale Woon- en Bouwagenda is de koers uitgezet, en via programma's zoals *Een thuis voor iedereen* en *Wonen en zorg voor ouderen* worden gemeenten opgeroepen om concreet aan de slag te gaan met de huisvesting van aandachtsgroepen. De aankomende Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (Wvrv) biedt hiervoor binnenkort ook wettelijke kaders en instrumenten.

Ook het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) onderstrepen het belang van een integrale aanpak rondom wonen, welzijn en zorg. Gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders worden opgeroepen om samen te werken aan het versterken van de sociale basis, het voorkomen van zwaardere zorg en het ondersteunen van mensen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te wonen. De woonzorgvisie draagt bij aan deze doelen, door te zorgen voor samenhang tussen de fysieke leefomgeving en de ondersteuning die inwoners nodig hebben om gezond, veilig en prettig te wonen.

Met deze woonzorgvisie schetsen we hoe we samen met partners binnen het fysieke en sociale domein willen werken aan passende woningen, woonvormen, ondersteuning en/of zorg. Zodat iedereen – jong en oud, met of zonder ondersteuning – de mogelijkheid heeft om prettig en veilig in Hilversum te wonen.

AFBAKENING

In deze woonzorgvisie richten we ons op inwoners die, naast een woning, ook ondersteuning of zorg nodig hebben in het dagelijks leven. Denk hierbij aan ouderen met een zorgbehoefte, mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en mensen met een psychische kwetsbaarheid. De gemeente draagt er zorg voor dat deze groepen de extra aandacht krijgen die ze nodig hebben om prettig en zelfstandig in Hilversum te kunnen blijven wonen.

Het Rijk benoemt daarnaast ook andere aandachtsgroepen, zoals statushouders, studenten, arbeidsmigranten en woonwagenebewoners. Voor deze groepen is er vaak wel een urgente woonvraag, maar minder een directe zorg- of ondersteuningsbehoefte. Daarom vallen zij buiten de scope van deze woonzorgvisie. De huisvestingsopgave van deze groepen komt in de Hilversumse Woonvisie aan bod, voor zover deze mensen geen extra zorgbehoefte hebben.

Als we in deze woonzorgvisie spreken over aandachtsgroepen hebben we het over de groepen binnen het kader in figuur 1. Dit zijn inwoners waarbij sprake is van een woonvraag én een zorg- of ondersteuningsbehoefte. Het betreft ouderen, mensen met een sociale en/of medische urgentie, (dreigend) dak- en thuislozen en uitstromers uit intramurale instellingen.

In de woonzorgvisie beschrijven we wat wij willen bereiken op het gebied van huisvesting voor inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag, hoe dit aansluit op bestaand beleid en hoe we verder richting geven binnen bestaand beleid voor de benoemde aandachtsgroepen. De concrete uitwerking volgt in een uitvoeringsprogramma en krijgt een plek in verschillende bestaande uitvoeringslijnen en programma’s, in samenwerking met onze partners.

De woonzorgvisie geldt voor de periode 2025-2030 en sluit daarmee aan bij de looptijd van de Woonvisie 2021-2030 en de Woondeal tot en met 2030. In deze Woondeal hebben het Rijk, de provincies en gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam afspraken gemaakt over de nieuwbouwoopgave, met bijzondere aandacht voor de huisvesting van aandachtsgroepen. De maatschappelijke opgaven lopen uiteraard verder door dan 2030, daarom bieden we waar relevant en mogelijk een doorkijk tot 2040.

AANPAK

Deze woonzorgvisie staat niet op zichzelf. Met de woonzorgvisie gemeente Hilversum sluiten we aan op de regionale Woonzorganalyse Gooi en Vechtstreek en de Strategie Woonzorgopgave Gooi en Vechtstreek. De woonzorgvisie gemeente Hilversum vormt een lokale vertaling van deze regionale kaders, toegespitst op de specifieke situatie in Hilversum.

De regionale Woonzorganalyse en Strategie Woonzorgopgave zijn opgesteld in samenwerking met de regiogemeenten, woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en zorgverzekeraar Zilveren Kruis. Ze bieden inzicht in de woonzorgopgave voor ouderen en aandachtsgroepen en reiken oplossingsrichtingen en prioriteiten aan voor de komende jaren.

De kernambitie van deze woonzorgvisie is het verbeteren van de huisvesting, mét passende zorg en ondersteuning voor ouderen en aandachtsgroepen in de gemeente Hilversum. We herkennen de regionale opgave en zien deze ook lokaal terug. Daarom sluiten we in deze visie aan bij de vier regionale actielijnen en vertalen we die naar onze eigen context Hilversum en uitvoeringspraktijk.

De regionale Strategie Woonzorgopgave is opgebouwd rond vier thematische actielijnen. Dit zijn:

1. Passend woningaanbod
2. Zorg en wonen verbonden
3. De inclusieve wijk
4. Samenwerking met partners

Voor Hilversum vormt deze strategie een belangrijk vertrekpunt. In deze woonzorgvisie hanteren we dan ook dezelfde actielijnen.

Veel van onze maatschappelijke partners hebben een bijdrage geleverd aan de inhoud van de woonzorgvisie gemeente Hilversum. We zijn in gesprek gegaan met woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en vertegenwoordigers van ouderen om te toetsen of zij de geschetste woonzorgopgave herkennen. Ook hebben we hen gevraagd welke knelpunten zij ervaren en welke kansen zij zien. Deze praktijkervaringen en inzichten, vormen een belangrijke basis voor het opstellen van de visie. Tot slot hebben wij de Adviesraad Sociaal Domein gevraagd om ons te adviseren over de inhoud van deze visie.

LEESWIJZER

Deze woonzorgvisie bestaat uit 4 hoofdstukken. In [hoofdstuk 1](#) ‘Maatschappelijke trends en ontwikkelingen’ beschrijven we de landelijke en lokale trends en ontwikkelingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Ook gaan we in op de kwantitatieve en kwalitatieve woonzorgbehoefte van ouderen en andere aandachtsgroepen. In [hoofdstuk 2](#) beschrijven we per actielijn wat onze ambities zijn en wat we al doen. Daarmee laten we ook de raakvlakken met andere beleidsterreinen zien. Verder komen de eerste actiepunten om onze ambities te realiseren aan bod. Dit vormt de basis voor onze inzet rondom wonen, zorg en welzijn met onze huidige en nieuwe samenwerkingspartners. In [hoofdstuk 3](#) volgt toelichting over hoe we de voortgang van onze ambities monitoren. We sluiten in [hoofdstuk 4](#) af met het vervolg op deze woonzorgvisie.

1. MAATSCHAPPELIJKE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

De samenleving verandert en dat heeft grote gevolgen voor wonen, zorg en welzijn in de gemeente Hilversum. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste trends en maatschappelijke ontwikkelingen die richting geven aan de woonzorgopgave van onze gemeente.

Dubbele vergrijzing, geclusterd in wijken

In Hilversum groeit het aantal ouderen gestaag. In 2024 telt de gemeente bijna 17.700 inwoners van 65 jaar en ouder, oftewel 18,7% van de totale bevolking. Dit aantal loopt op naar ruim 21.000 in 2040, waarmee het aandeel stijgt naar 21,7%. Vooral het aantal 75-plussers neemt sterk toe na 2030, wat duidt op een dubbele vergrijzing: meer ouderen én een hogere gemiddelde leeftijd. Dit leidt tot een toename van complexe zorgvragen en een grotere behoefte aan passende, toegankelijke woningen die zo mogelijk passend blijven bij veranderende situaties. Tegelijkertijd willen veel ouderen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, wat vraagt om nieuwe woonvormen, een sterke sociale infrastructuur en zorg die dichtbij en op maat beschikbaar is.

Oudere inwoners wonen verspreid over de gemeente, maar zijn niet evenredig verdeeld over de wijken. De wijken Zuid, Oost en Zuidwest springen eruit. Bijna de helft (48,9%) van alle ouderen in Hilversum wonen momenteel in deze drie wijken. De verwachting is dat in 2040 meer dan een derde (36%) van alle Hilversumse ouderen in de wijken Oost en Zuid woont. In het Landelijk Gebied en de Hilversumse Meent neemt het aantal ouderen juist af. Deze spreiding betekent dat maatwerk per wijk nodig is.

Meer inwoners met zorg of ondersteuning wonen zelfstandig thuis

Dit geldt voor ouderen, maar ook voor mensen met psychische kwetsbaarheden, een verstandelijke beperking, of na een periode van opvang, jeugdzorg of detentie. Deze ontwikkeling komt deels voort uit beleid – zoals de afbouw van intramurale zorg en de beweging naar ‘beschermd thuis’ – maar ook uit voorkeuren van inwoners zelf. De huidige generatie ouderen is vitaler en wil graag zelfstandig blijven wonen, het liefst in een woonvorm die past bij hun levensfase.

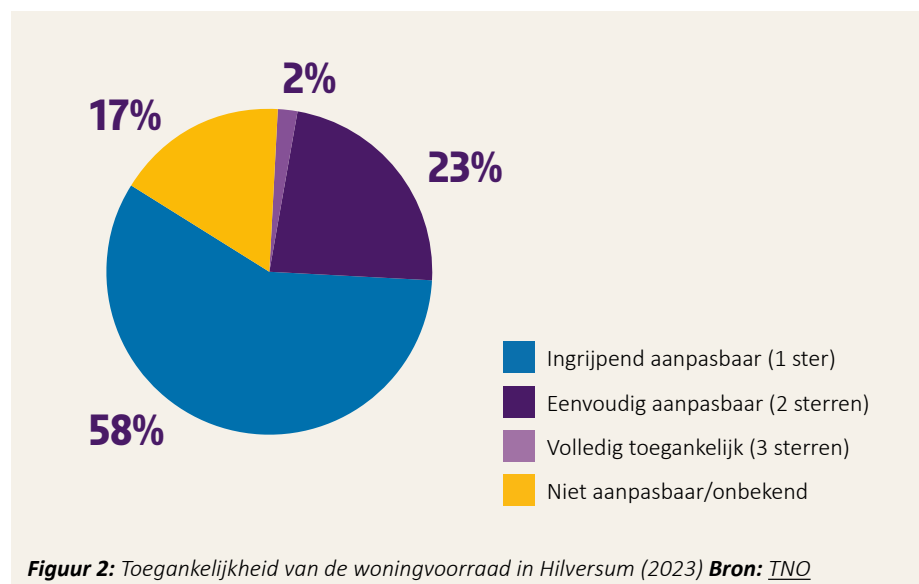
In Hilversum geeft 27% van de ouderen aan interesse te hebben in een alternatieve woonvorm, zoals een hofje (65%), aanleunwoning (41%) of woongroep met gelijkgestemden (33%). Een kleiner aandeel geeft aan interesse te hebben in mantelzorgwoningen (6%) of verpleeghuiszorg (2%) ([WiMRA 2023](#), Hilversum). Tegelijkertijd zien we dat ook andere groepen – zoals jongeren die uitstromen uit jeugdzorg, mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang of na detentie – zelfstandig willen én kunnen wonen. Mits er een betaalbare woning beschikbaar is die hen een langdurige woonsituatie biedt.

Steeds meer mensen met uiteenlopende ondersteuningsvragen wonen zelfstandig. Dit komt voort uit eigen voorkeur én door beleid. Door deze ontwikkeling neemt de behoefte aan passende woonvormen en toegankelijke ondersteuning in de wijk toe. Dit vraagt om een gevarieerd aanbod van woonzorgoplossingen. Dit geldt voor ouderen, maar ook voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, een beperking of na een periode van opvang of zorg. De druk op het betaalbare segment neemt hierdoor verder toe.

De woningvoorraad sluit niet goed aan op de (toekomstige) vraag

Slechts 2% van de woningen in Hilversum is volledig rolstoeltoegankelijk. De meeste woningen zijn alleen met aanpassingen geschikt te maken. In 17% van de gevallen zijn dit soort aanpassingen zelfs niet of nauwelijks mogelijk. Landelijk is afgesproken dat er tot 2030 zo'n 290.000 ouderenwoningen worden gerealiseerd. Voor Hilversum betekent dat een indicatieve opgave van circa 925 nultredenwoningen (gelijkvloers en drempelvrij en daarmee geschikt voor mensen met een fysieke beperking), 505 geclusterde woonvormen (zoals hofjes met gedeelde voorzieningen) en 130 zorggeschikte woningen waar intensieve zorg geleverd kan worden.

Daarnaast is nabijheid van voorzieningen essentieel voor ouderen en inwoners met een fysieke beperking. Lopen naar de supermarkt, huisarts of een ontmoetingsplek bevordert zelfstandigheid en voorkomt isolement. In Hilversum liggen voorzieningen gemiddeld op 600 meter afstand, maar de verschillen per wijk zijn groot. Bij ruimtelijke ontwikkeling moet nadrukkelijk rekening gehouden worden met de toegankelijkheid van voorzieningen.

Toenemende en complexere zorg- en ondersteuningsvraag

De zorg- en ondersteuningsbehoefte in de gemeente Hilversum groeit de komende jaren in omvang en complexiteit. De dubbele vergrijzing, en het beleid dat inzet op langer zelfstandig thuis wonen, zorgen beide voor een stijging in het aantal inwoners dat ondersteuning nodig heeft. Ouderen kampen steeds vaker met een combinatie van lichamelijke, psychische en sociale problemen. Denk bijvoorbeeld aan chronische aandoeningen, beginnende dementie, eenzaamheid of financiële kwetsbaarheid. Dit geldt ook voor andere groepen als mensen met psychische problemen, een verslaving, of een verleden in de maatschappelijke opvang.

Welzijnsorganisaties merken dat hun rol verandert. Steeds vaker vangen zij signalen op die eerder bij de formele zorg terecht kwamen. Alleen samen leiden we deze veranderingen in goede banen. Dit vraagt om een nauwe samenwerking tussen zorgaanbieders, welzijnspartijen, woningcorporaties en gemeenten.

De druk op de Wmo neemt toe, al blijft het aandeel gebruikers relatief stabiel door de bevolkingsgroei. In Hilversum stijgt het aantal inwoners met Wmo-ondersteuning naar verwachting van 7.100 in 2024 naar 7.400 in 2028.

Deze ontwikkelingen leiden tot een groeiende druk op het lokale zorg- en ondersteuningsnetwerk en onderstrepen de noodzaak van een samenhangende woonzorgaanpak.

Toenemende kwetsbaarheid en risico op dak- en thuisloosheid

Het aantal (dreigend) dak- en thuislozen in Hilversum neemt toe. In 2023 werden 155 personen geregistreerd als dak- of thuisloos via de CBS-monitoring. Dit cijfer geeft echter een beperkt beeld. Veel mensen blijven onder de radar. Denk aan jongeren die op een bank bij vrienden slapen of mensen die tijdelijk in een auto of caravan verblijven. In de regio Gooi en Vechtstreek zal er in 2026/2027 een ETHOS Light-telling worden gedaan. ETHOS staat voor 'European Typology of Homelessness and Housing Exclusion'. Via een ETHOS Light-telling wordt dakloosheid breder en beter in beeld gebracht dan alleen het aantal mensen dat gebruikmaakt van de Maatschappelijke Opvang, waaronder economisch daklozen en bankslapers. Tellingen in andere gemeenten laten zien dat het merendeel van de dak- en thuisloze mensen niet op straat leeft, maar juist in verborgen of tijdelijke situaties verkeert. Dit maakt het probleem moeilijk zichtbaar, maar des te urgenter. Zorg-wekkend is dat een groot deel van deze groep langdurig dakloos is. Ook bestaat een aanzienlijk deel uit jongeren onder de 27 jaar. Verder lopen mensen met psychische problematiek, schulden of verlies van werk en woning verhoogd risico.

Meer eenzaamheid en druk op mantelzorgers

Het informele netwerk staat onder druk. Door de vergrijzing is er sprake van extra demografische druk en een beperkt mantelzorgpotentieel in 2040 ([Regiobeeld 2023](#), Gooi en Vechtstreek). Goede ondersteuning van mantelzorgers en samen-werking met professionals is noodzakelijk om overbelasting te voorkomen en de zorg houdbaar te houden. Het belang van informeel contact en vrijwilligerswerk groeit. In Hilversum voelt meer dan de helft van de ouderen zich eenzaam; 12% zelfs ernstig. Ouderen wonen vaker alleen en zijn honkvast. Ook mensen met psychische kwetsbaarheid ervaren vaak eenzaamheid door stigmatisering en sociaal isolement.

De afname van informele steun en de toename van eenzaamheid onder

kwetsbare groepen benadrukken het belang van een sterke sociale basis, waarin mantelzorg, vrijwilligerswerk en informele netwerken worden ondersteund én verbonden met professionele zorg.

Krapte op de woningmarkt

De woningmarkt is krap: er zijn te weinig (betaalbare) woningen, met lange zoek- en wachttijden tot gevolg. Dit geldt voor iedereen die op zoek is naar woonruimte, en zeker ook voor mensen die extra ondersteuning of zorg nodig hebben. Zij zijn veelal aangewezen op betaalbare of aangepaste woonruimten, waarvan het aanbod schaars is. Gemiddeld zijn mensen vier jaar op zoek naar een sociale huurwoning in Hilversum (Jaarrapportage Woonruimteverdeling, 2023); dit vraagt om de toevoeging van betaalbare woningen.

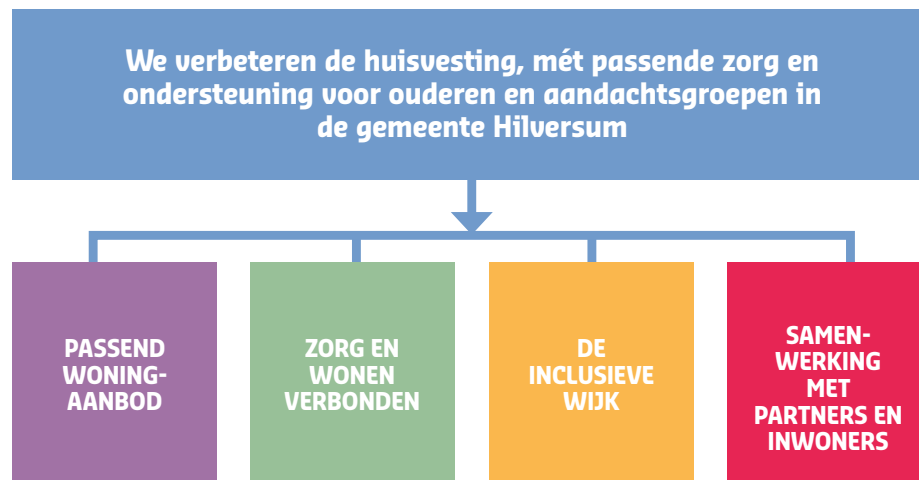
Om hier gericht op te kunnen sturen, komt er met de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting meer landelijke en lokale regie op de woningbouwopgave. Gemeenten krijgen onder deze wet een belangrijke rol bij het realiseren van voldoende betaalbare woningen. Daarbij geldt een richtlijn van 30% sociale huur en twee derde betaalbaar (sociale huur, middenhuur of betaalbare koop) in de nieuwbouw. Daarmee worden afspraken over betaalbaar bouwen minder vrijblijvend.

Hilversum zet al stevig in op woningbouw. Het doel is om 6.000 woningen toevoegen tot 2040 (ten opzichte van peiljaar 2020). Voor zo'n 5.000 zijn er plannen en initiatieven. 1.000 extra sociale woningen komen in bestaande stenen ([Omgevingsvisie Hilversum 2040](#)).

2. AMBITIES OP WONEN, WELZIJN EN ZORG

De kernambitie van deze woonzorgvisie is het verbeteren van de huisvesting, mét passende zorg en ondersteuning, voor ouderen en aandachtsgroepen in de gemeente Hilversum. We erkennen dat we voor grote opgaven staan op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De samenleving vergrijst, mensen blijven langer zelfstandig wonen en de druk op zorg en ondersteuning groeit. Dit vraagt om gezamenlijke en toekomstgerichte keuzes. In de Woonvisie 2021-2030 staan enkele uitgangspunten voor wonen met zorg. Zo noemen we al het belang van evenwichtige wijken en het streven dat wonen met zorg in heel Hilversum mogelijk is. Verder willen we zorg in zelfstandige woningen beter mogelijk maken en onderstrepen we de noodzaak van nabijheid van zorg en de inzet op ontmoetingsplekken.

Deze woonzorgvisie bouwt hierop voort via een viertal ambities aan de hand waarvan we de woonzorgopgave gaan aanpakken, hieronder schematisch weergegeven:

2.1 PASSEND WONINGAANBOD

De gemeente Hilversum streeft naar een gevarieerd en toekomstbestendig woningaanbod met voldoende, passende en betaalbare woningen. Woonwensen en persoonlijke omstandigheden verschillen. Het is daarom van belang dat we ons als gemeente inzetten om de woningvoorraad zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de woonbehoefte van onze inwoners. Op die manier zorgen we ervoor dat Hilversummers zo veel mogelijk in een passende woning kunnen (blijven) wonen, ook wanneer hun situatie verandert. Die woning sluit zo goed mogelijk aan bij de bewoner en eventuele benodigde zorg en ondersteuning zijn daar toegankelijk.

De woon- en zorgvragen van Hilversummers zijn divers, juist omdat de groep inwoners met een ondersteuningsvraag zo divers is. Dat onderstreept het belang van variatie en toekomstbestendigheid in het woningaanbod.

Een belangrijk aandachtspunt is dat de opgave grotendeels binnen de bestaande woningvoorraad moet worden opgelost, omdat het overgrote deel van de woningen al deel uitmaakt van de huidige voorraad. Het realiseren van passend, gevarieerd en toekomstbestendig woonaanbod is dan ook zeker niet alleen een nieuwbouwopgave. Het is net zo goed een aanpassingsopgave en een verdeelvraagstuk. Dit geldt ook voor het aanbod van voorzieningen in de buurt. Naast afspraken bij nieuwbouw en gebiedsontwikkeling zetten we daarom in op een betere benutting van de bestaande woningvoorraad.

Wat willen we bereiken?

Om een passend, gevarieerd en toekomstbestendig woningaanbod te realiseren focussen we ons op de volgende ambities:

1. We streven naar een zo goed mogelijke benutting van de bestaande woningvoorraad.

De woningmarkt staat onder druk, ook in Hilversum. Tegelijkertijd hebben we te maken met een grote woonzorgopgave. Het is noodzakelijk om nieuwe woningen toe te voegen, maar dit kost tijd. Ontwikkelingen als netcongestie, de stikstofproblematiek en het personeelstekort in de bouwsector zorgen bovendien voor vertraging. Daarom richten we ons ook op het beter benutten van de bestaande woningvoorraad.

Doorstroming op de woningmarkt is hierbij essentieel. Veel mensen wonen in een woning die niet (meer) past bij hun situatie. Denk bijvoorbeeld aan een alleenstaande in een ruime eengezinswoning of iemand met een zorgvraag in een huis dat lastig aanpasbaar is. De wens om meer passend te wonen is er vaak wel, maar men loopt tegen drempels aan. De gemeente kan hier een rol spelen door het makkelijker, overzichtelijker en aantrekkelijker te maken.

Ook andere maatregelen, zoals woningdelen, woningsplitsing en woningaanpassingen, dragen bij aan een efficiënter gebruik van de bestaande voorraad. Zo realiseren we op korte termijn voor meer mensen een passend thuis, terwijl we blijven investeren in nieuwbouw die aansluit op toekomstige woon- en zorgbehoeften.

2. We maken duidelijke afspraken bij nieuwbouwprojecten en gebiedsontwikkeling, met oog voor de woonwensen en zorg- of ondersteuningsbehoeften van ouderen en andere aandachtsgroepen. Het laten aansluiten van vraag en aanbod is belangrijk, zeker voor inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag. We proberen nieuwbouwprojecten zo goed mogelijk in te richten om in te spelen op de huidige en toekomstige behoefte.

Aandachtspunten

Woningsplitsing biedt kansen om beter in te spelen op de vraag naar betaalbare en passende woningen. Tegelijkertijd signaleren we knelpunten in onze eigen regelgeving die deze ontwikkeling op dit moment beperken. In sommige gebieden is woningsplitsing uitgesloten vanwege de al hoge bebouwingsdichtheid of een groot aandeel aan reeds gesplitste en verkamerde woningen. Ook bestaande parkeernormen vormen in de praktijk een belemmering doordat extra woningen tot een hogere parkeerdruk kunnen leiden. Om de potentie van woningsplitsing te kunnen benutten is het noodzakelijk om te onderzoeken of deze regels moeten worden aangepast.

De ontwikkeling van de kwantitatieve woonbehoefte voor ouderen is weergegeven in Tabel 1 en hoe deze woningtypes eruit zien in [figuur 3](#). Daarbij is het merendeel van de woningen levensloopgeschikt, een gedeelte zorggeschikt en voegen we geclusterde woningen toe. In alle prijssegmenten dient hier rekening mee gehouden te worden. Op deze manier bevorderen we ook de doorstroming en gaan we de bestaande woningvoorraad steeds beter benutten. Verder zijn op den duur steeds minder woningaanpassingen nodig omdat het aandeel levensloopgeschikte woningen toeneemt. Specifiek gericht op ouderen lijkt doorstroming overigens een vraagstuk op buurt- of wijkniveau te zijn.

Veel ouderen willen graag zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen, maar niet elke woning is hiervoor geschikt. In sommige gevallen bestaat de mogelijkheid de woning aan te passen. Een alternatief is verhuizen naar een geschikte woning en woonomgeving. Die laatste optie draagt bij aan het passender wonen van ouderen én verlaagt de druk op de woningmarkt. Met name als grotere eengezinswoningen vrijkomen komt een verhuisketen op gang. Meerdere huishoudens kunnen dan een stapje maken in

hun wooncarrière. We spelen hierop in door betaalbare (geclusterde) woonvormen voor ouderen te ontwikkelen in de wijk.

Bij gebiedsontwikkeling is het de komende jaren van belang om (kleinschalige) geclusterde woonvormen voor ouderen in verschillende prijscategorieën te ontwikkelen. Hierbij houden we meteen rekening met de woonomgeving. Onderwerpen zoals toegankelijkheid, hittestress en inclusiviteit zetten we op de agenda. Bij grotere geclusterde woonvormen voor ouderen en aandachtsgroepen zetten we in op een mix van bewoners.

Bovendien houden we bij het ruimtelijk ontwerp rekening met specifieke wensen en behoeften van kwetsbare personen. Zo is het bijvoorbeeld voor mensen in een vroeg stadium van dementie belangrijk om rekening te houden met kleurgebruik in de woonomgeving zodat zij langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Heldere kleuren met goede contrasten kunnen helpen om objecten beter zichtbaar te maken.

Indicatie behoefte aan woningen voor ouderen (2022-2031)

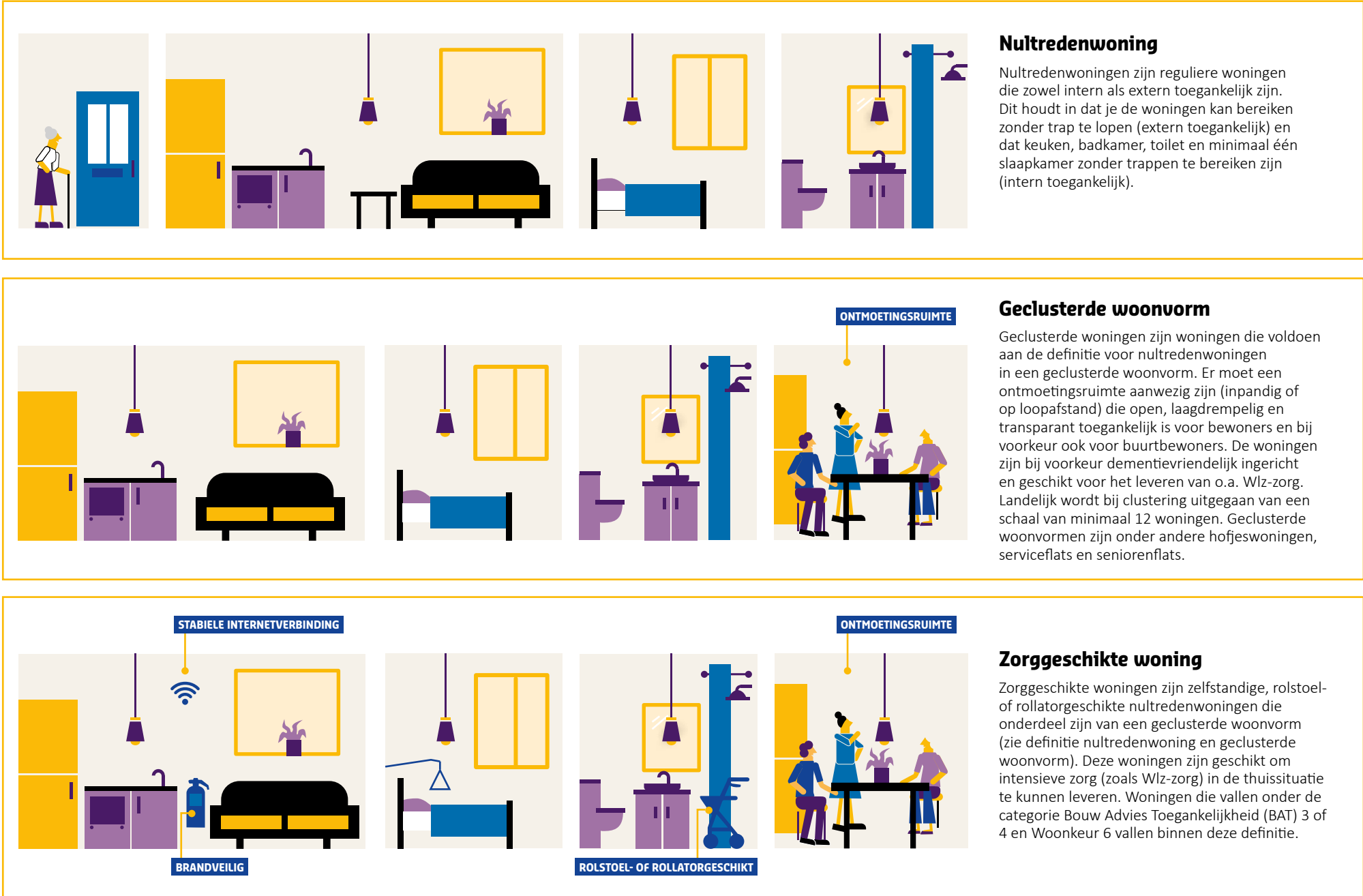
Geclusterde woningen	505 woningen
Zorggeschikte woningen	130 woningen
Nultredenwoningen	925 woningen

Tabel 1:

Ontwikkeling van de behoefte aan woningen voor ouderen (2022-2031). Bron: ABF Research Fortuna. Het Fortuna-onderzoek van ABF Research biedt inzicht in de toekomstige behoefte aan verschillende typen woningen voor ouderen. Op basis van demografische ontwikkelingen, woonwensen en zorgbehoeften brengt het onderzoek in kaart hoeveel nultredenwoningen, zorggeschikte woningen en geclusterde woningen er per gemeente nodig zijn.

DEFINITIE DRIE WONINGTYPES

Nultredenwoning

Nultredenwoningen zijn reguliere woningen die zowel intern als extern toegankelijk zijn. Dit houdt in dat je de woningen kan bereiken zonder trap te lopen (extern toegankelijk) en dat keuken, badkamer, toilet en minimaal één slaapkamer zonder trappen te bereiken zijn (intern toegankelijk).

Geclusterde woonvorm

Geclusterde woningen zijn woningen die voldoen aan de definitie voor nultredenwoningen in een geclusterde woonvorm. Er moet een ontmoetingsruimte aanwezig zijn (in pandig of op loopafstand) die open, laagdrempelig en transparant toegankelijk is voor bewoners en bij voorkeur ook voor buurtbewoners. De woningen zijn bij voorkeur dementievriendelijk ingericht en geschikt voor het leveren van o.a. Wlz-zorg. Landelijk wordt bij clustering uitgegaan van een schaal van minimaal 12 woningen. Geclusterde woonvormen zijn onder andere hofjeswoningen, serviceflats en seniorenflats.

Zorggeschikte woning

Zorggeschikte woningen zijn zelfstandige, rolstoel- of rollatorgeschikte nultredenwoningen die onderdeel zijn van een geclusterde woonvorm (zie definitie nultredenwoning en geclusterde woonvorm). Deze woningen zijn geschikt om intensieve zorg (zoals Wlz-zorg) in de thuissituatie te kunnen leveren. Woningen die vallen onder de categorie Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT) 3 of 4 en Woonkeur 6 vallen binnen deze definitie.

Figuur 3: Definitie van woningtypes; nultredenwoning, zorggeschikte woning en geclusterde woning

Om iedereen een eerlijke kans te geven op een zelfstandig en waardig bestaan is het allereerst noodzakelijk voldoende betaalbare woningen toe te voegen aan de woningvoorraad. Juist inwoners uit de aandachtsgroepen zijn vaak aangewezen op het betaalbare deel van de woningmarkt. Denk aan jongeren die uitstromen uit jeugdzorg, mensen die uit de maatschappelijke opvang komen of psychisch kwetsbare personen. Een passende woning en een stabiele leefomgeving gaat niet alleen om een dak boven het hoofd. Het is een cruciale stap richting herstel, zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Door hierin te investeren geven we vorm aan een inclusief Hilversum waarin kwetsbare inwoners niet worden uitgesloten, maar de kans krijgen mee te doen.

Aandachtspunten

- We willen woningbouwcorporaties en ontwikkelaars aanmoedigen om toegankelijk en toekomstgericht te bouwen, zonder hen daarbij extra regels op te leggen. Daarom onderzoeken we hoe we hen kunnen stimuleren tot toegankelijk en toekomstgericht bouwen, op een manier die haalbaar is en de woningbouwopgave niet belemmert.
- Met de komst van de nieuwe Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting wordt de regionale urgentieregeling uitgebreid. Door deze uitbreiding komen meer mensen in kwetsbare situaties in aanmerking voor voorrang op een sociale huurwoning. Dat is belangrijk en gewenst. Tegelijkertijd betekent dit dat er minder sociale huurwoningen overblijven voor reguliere woningzoekenden, zoals starters, jonge gezinnen en doorstromers. Daarom is het belangrijk om niet alleen voldoende aandacht te hebben voor mensen met een urgente vraag, maar ook te blijven investeren in het vergroten van het totale aanbod en het bevorderen van doorstroming. Zo blijft er ook perspectief voor mensen zonder urgente status.
- We verwachten door de vergrijzing en toename in het gebruik van scootmobielen en andere elektrische hulpmiddelen. Dit vraagt niet alleen om ruimte en voorzieningen, maar ook om aandacht voor veiligheid. Bij (her)ontwikkeling van wooncomplexen is het essentieel dat er stallings- en oplaadplekken zijn en dat deze voldoen aan de eisen op het gebied van brandveiligheid en vluchtroutes.
- Geclusterde woonvormen zijn niet overal eenvoudig te realiseren. Vaak is verdichting van de bebouwing ruimtelijk niet toegestaan. Juist in een gebied als het noordwestelijk villagebied, waar de ruimtelijke opzet zulke woonvormen mogelijk maakt, staan onze huidige regels dit niet toe. Ook vormt de geldende parkeernorm soms een knelpunt, terwijl het autobezit van bewoners van een geclusterde woonvorm vaak lager is dan gemiddeld. Daarmee staat het huidige beleid de realisatie van geclusterde woonvormen op kansrijke locaties in de weg.

3. We zorgen voor voldoende en makkelijk toegankelijke voorzieningen in de wijk. Steeds meer mensen blijven tot op steeds hogere leeftijd zelfstandig thuis wonen. Het is van belang dat we hier als gemeente rekening mee houden bij beleid en ontwikkelingen. Zo is een toereikend en toegankelijk voorzieningenaanbod in de buurt essentieel. Toegang tot (en nabijheid van) zorg, ondersteuning en dagelijkse voorzieningen helpt onze inwoners langer zelfstandig te wonen. Denk hierbij aan voorzieningen als een huisarts, apotheek, wijkverpleging en fysiotherapie. Verder dragen ook locaties waar dagactiviteiten worden georganiseerd (bijvoorbeeld een buurthuis) direct bij aan de kwaliteit van leven en zijn winkels, openbaar vervoer en ontmoetingsplekken belangrijk.

De aanwezigheid en nabijheid hiervan maakt het makkelijker om deel te (blijven) nemen aan de samenleving, sociale contacten te onderhouden en hulp te organiseren wanneer dat nodig is. Bereikbaarheid is voor veel ouderen een belangrijke randvoorwaarde. Niet iedereen heeft toegang tot een auto of is in staat lange afstanden af te leggen. We streven daarom naar een goede spreiding van voorzieningen zodat deze gemakkelijk toegankelijk zijn, waar je ook woont in onze gemeente. Zo voorkomen we dat mensen hierdoor vroeger dan gewenst moeten verhuizen, of onnodig afhankelijk worden van ondersteuning, en maken we het makkelijker voor onze inwoners om langer prettig en zelfstandig te blijven wonen.

Wat doen we al?

1. We streven naar een zo goed mogelijke benutting van de bestaande woningvoorraad. De woningnood is hoog en vraagt om snelle en doeltreffende oplossingen. Met de onderstaande projecten laat Hilversum zien hoe binnen de bestaande woningvoorraad wordt gewerkt aan een passend, gevarieerd en toekomstbestendig aanbod:

- **Bewustwording**

Om de bewustwording onder ouderen over langer zelfstandig thuis wonen te vergroten, zijn sinds enkele jaren wooncoaches actief in de regio Gooi en Vechtstreek. Inwoners van 65 jaar en ouder die in een sociale huurwoning wonen, kunnen gratis en vrijblijvend bij hen terecht. De wooncoach adviseert, en biedt indien nodig hulp, bijvoorbeeld bij woningaanpassingen of bij het verkennen van mogelijkheden om te verhuizen naar een meer geschikte woning. Daarnaast organiseert de gemeente samen met partners 'Langer Zelfstandig Wonen-markten'. Tijdens deze markten krijgen ouderen informatie over thema's als woningaanpassingen, Wmo-voorzieningen en thuiszorg. Door middel van lezingen, workshops en gesprekken met diverse aanbieders krijgen ouderen inzicht in de mogelijkheden om hun zelfstandigheid te behouden, en worden zij gestimuleerd om tijdig na te denken over hun toekomstige woonbehoeften.

- **Pilot doorstroming**

De gemeenten en woningcorporaties in de regio Gooi en Vechtstreek zijn per 1 mei 2025 met een pilot gestart gericht op het stimuleren van doorstroming. Allereerst is deze pilot enkel gericht op huurders in een sociale huurwoning, in het bezit van een woningcorporatie, in de regio. De pilot omvat een viertal maatregelen (tegemoetkoming huurprijs, verhuisbijdrage, extra inzet wooncoaches, opruim-, klus- of verhuishulp) en heeft als voorwaarde dat een grote woning vrijkomt (minimaal 4 kamers) en verhuurd wordt naar een kleinere woning (maximaal 3 kamers).

Na het eerste jaar evalueren we gezamenlijk en volgt een voorstel voor eventuele aanpassingen en voortzetting van de maatregelen en voorwaarden.

- **Woningdelen en -splitsen**

Woningcorporatie de Alliantie heeft recent een pilotproject afgerond aan het Spinozahof in Kerkelanden. Twee eengezinswoningen zijn hierbij getransformeerd naar vier appartementen. De woningen op de begane grond zijn bedoeld voor bewoners met een (toekomstige) zorgvraag. De bovenverdieping gaat naar bewoners met een cruciaal beroep. In de pilot onderzoeken we verder wat boven- en benedenburen voor elkaar kunnen betekenen. Er bestaan ook minder ingrijpende maatregelen dan woningsplitsing waarmee het aantal personen dat gebruik maakt van één woning stijgt. Deels komen deze woningdeelvarianten van nature al voor in de gemeente. Ook bekijken we hoe en waar we deze vormen van woningdelen actief kunnen stimuleren. Zo zijn we in gesprek met Samen in 1 Huis; een initiatief waar ouderen centraal staan, gericht op hospitaverhuur. Samen in 1 Huis verbindt jonge kamerzoekenden met ouderen die een kamer over hebben én wat gezelligheid zoeken. Zo biedt het een oplossing voor de woningnood onder jongeren, maar gaat het potentieel ook eenzaamheid onder ouderen tegen.

2. We maken duidelijke afspraken bij nieuwbouwprojecten en gebiedsontwikkeling, met oog voor de woonwensen en zorg- of ondersteuningsbehoeften van ouderen en andere aandachtsgroepen. Elke wijk en buurt is verschillend en vraagt om andere prioriteiten en een andere aanpak. Bij nieuwbouw en gebiedsontwikkeling houden we rekening met het karakter van de wijk. In de Omgevingsvisie Hilversum 2040 kiezen we nadrukkelijk voor een gebiedsgerichte aanpak. De Omgevingsvisie gaat over de ruimtelijke, sociale en economische aspecten van de gemeente Hilversum. In deze woonzorgvisie geven we meer verdieping aan de verbinding tussen wonen, welzijn en zorg.

- **Woonagenda de Hilversumse Meent**

De [Woonagenda Hilversumse Meent](#) is de eerste wijkgerichte uitwerking van de Woonvisie 2021-2030. In de Hilversumse Meent is sprake van een sterk vergrijzende bevolking: ongeveer 34% van de inwoners is 65 jaar of ouder. Veel ouderen willen graag in de wijk blijven wonen, maar passende, levensloopbestendige woningen zijn schaars. Dit belemmert de doorstroming en zet de woningmarkt in de wijk onder druk. Tegelijkertijd is het voor jonge gezinnen en starters lastig om een plek te vinden. De woonagenda voor de Meent biedt een wijkgerichte aanpak, waarbij concrete afspraken worden gemaakt over het toevoegen van passende woningen en het beter benutten van de bestaande voorraad.

- **Opgave in nieuwbouw**

Een deel van de opgave kan gevonden door nieuwbouw. In Hilversum worden tot 2030 3.000 nieuwe woningen gebouwd. Tot 2040 is het de bedoeling dat nog eens 3.000 woningen worden gerealiseerd. De nieuwbouw bestaat voor een groot deel uit appartementen. Voor een aantal woningbouwplannen zijn al afspraken gemaakt. Het is niet mogelijk om daar nog afspraken over wonen en zorg aan toe te voegen. Zoals bijvoorbeeld in het stationsgebied, Philipshof en een aantal projecten in 1221. Wel gaat het hier veelal om de bouw van appartementen. De meeste appartementen zijn nultredenwoningen. Deze nultredenwoningen dragen daarmee toch bij aan invulling van de behoefte aan deze woningen. Voorbeelden zijn de al gerealiseerde appartementen aan de Joop Stokkermanstraat in Anna's Hoeve, Courtyard aan de oude Torenstraat en Volante in Nieuw Zuid. Daarnaast wordt nu hard gewerkt aan woningen in de sigarenfabriek. Hier opent Hilverzorg in 2026 een nieuwe woonzorglocatie.

Tabel 2 laat de prognose van de nieuwbouwwoningen tot en met 2030 per prijssegment zien. Met uitzondering van de woningen in het Philipshof zijn dit allemaal appartementen. Op basis van deze prognose is het mogelijk dat in de komende jaren 925 nultredenwoningen worden toegevoegd in de gemeente. Zowel in het betaalbare als in het duurdere segment. Hierbij merken we op dat de uitdaging met name zit in het daadwerkelijk bouwen en opleveren van deze woningen.

Meer inzet is de komende jaren nodig om geclusterde woonvormen van de grond te krijgen. Het lukt nu nog nauwelijks om dit woonproduct met projectontwikkelaars en woningcorporaties te realiseren. Hier liggen kansen bij de projecten die nog in ontwikkeling zijn. We hebben de medewerking van woningcorporaties en ontwikkelaars nodig om de 505 benodigde woningen in deze woonvormen in samenwerking met zorgpartijen. Dit geldt ook voor de 130 zorggeschikte woningen waar intensieve zorg geleverd kan worden.

Tabel 2:

	TOTAAL	KOOP				HUUR											
		Midden (NHG)		Midden (>NHG)		Sociaal corporatie			Sociaal particulier			Midden laag (tot €1.214,70)		Midden hoog (tot €1.214,70)		Duur (> €1.214,70)	
		Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
2024	182	29	16	45	25	2	1	0	0	40	22	0	0	0	0	0	
2025	755	0	0	19	3	589	78	0	0	55	7	89	12	3	0		
2026	197	0	0	18	9	85	43	0	0	92	46	0	0	3	1		
2027	437	59	14	88	20	144	33	0	0	118	27	26	6	3	1		
2028	587	29	5	141	24	151	26	0	0	93	16	22	4	23	4		
2029	1.096	243	22	113	10	344	31	0	0	229	21	107	10	45	4		
Totaal*	3.254	359	11	424	13	1.314	40	0	0	628	19	224	8	76	2		

Prognose nieuwbouwwoningen tot en met 2030 per prijssegment. Bron: Woonmonitor Hilversum (2024)

• **Flexwoningen op het Circusterrein**

Tijdelijke woonoplossingen, zoals flexwonen, bieden binnen afzienbare tijd verlichting op de woningmarkt. In Hilversum realiseren we op korte termijn 379 betaalbare flexwoningen op het Circusterrein. De flexwoningen blijven maximaal 15 jaar staan en gaan dan naar een andere locatie. Alle woningen uit het project worden sociale huurwoningen. De bedoeling is om vooral de woningzoekenden die in de knel zitten zoveel mogelijk kans te laten maken op een van deze betaalbare woningen. Het huidige voorstel is om circa 50% van de woningen aan te bieden aan reguliere woningzoekenden. De overige 50% gaat dan naar verschillende aandachtsgroepen; spoedzoekers, geclusterd/begeleid wonen, statushouders en jongeren tot en met 27 jaar via loting. Binnen de groep spoedzoekers bestaat daarbij speciale aandacht voor zogeheten bankslapers. Dit zijn inwoners van de gemeente Hilversum met een briefadres, niet verblijvend in een instelling.

• **Woonruimteverdeling**

Het op korte termijn realiseren van een flink aantal betaalbare woningen zorgt ervoor dat de druk op de woningmarkt afneemt en voorziet deels in de woonbehoefte van mensen die nu met spoed een woning nodig hebben. Door bij het opleveren van woningen rekening te houden met een verdeling van doelgroepen zoeken we naar een goed passende match tussen soorten huishoudens en vrijkomende of te ontwikkelen woningen. Dit noemen we woonruimteverdeling. Zo kunnen we bepaalde inwoners voorrang geven, bijvoorbeeld om medische redenen of in het geval van sloop van de huidige woning. De genoemde verdeling bij het Circusterrein valt ook onder dit principe. Het uitgangspunt in het geval van het Circusterrein is dat de tijdelijke woningen voor starters en mensen in de knel een mooie basis vormen van waaruit men zich verder kan ontplooiën.

- **Meer flexibele urgentieregeling**

In de regel is het zo dat iemand na één jaar verblijf in de maatschappelijke opvang, een urgentie kan krijgen. Er is een mogelijkheid het jaar te verkorten naar negen maanden voor wie langer verblijf in de maatschappelijke opvang het herstel in de weg staat.

- **Huren Onder Voorwaarden**

Ook is er in de regio het concept Huren Onder Voorwaarden (HOV). Het concept is gericht op het ondersteunen van inwoners die zonder zorg en/of begeleiding niet zelfstandig een woning kunnen bewonen, vanwege woonproblemen in de zin van wanbetaling en overlast. Het huurcontract kan in eerste instantie op naam van een zorgaanbieder worden gesloten, omdat de woningzoekende nog niet in staat is tot zelfstandig goed huurderschap. HOV is bedoeld voor woningzoekenden die bijvoorbeeld dreigen te worden ontruimd uit een sociale huurwoning of uitstromen uit een maatschappelijke instelling. Gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders werken samen om deze doelgroep te huisvesten en te begeleiden naar zelfstandig wonen.

3. We zorgen voor voldoende en makkelijk toegankelijke voorzieningen in de wijk. Naast een passende woning en een toegankelijk woongebouw is ook de woonomgeving belangrijk. Een toereikend en toegankelijk voorzieningenaanbod in de buurt is daar een essentieel onderdeel van. Toegang tot zorg, ondersteuning en dagelijkse voorzieningen helpt inwoners langer zelfstandig thuis te wonen.

Aanwezigheid en nabijheid van activiteiten en voorzieningen maakt het bovendien stukken makkelijker om deel te (blijven) nemen aan de samenleving, sociale contacten te onderhouden en hulp te organiseren wanneer dat nodig is.

- **Vlekkenplan**

Een manier om de spreiding van voorzieningen goed in beeld te krijgen is via een vlekkenplan. Op dit moment ontwikkelen we een vlekkenplan voor de gemeente Hilversum. Hiermee brengen we in kaart hoe voorzieningen verspreid zijn en wat de afstand voor Hilversummers is tot aan deze voorzieningen. Denk hierbij aan de afstand tot aan de dichtstbijzijnde supermarkt, huisarts of apotheek, maar bijvoorbeeld ook aan de aanwezigheid van ontmoetingsruimten in een wijk. Met deze informatie zijn we beter in staat optimale ontwikkellocaties aan te wijzen. Zo zorgen we ervoor dat overal in de gemeente Hilversum de benodigde voorzieningen in de buurt zijn en maken we langer zelfstandig thuis wonen haalbaar voor iedereen.

Door het creëren van ontmoetingsruimten en het aanbieden van dagactiviteiten, op de juiste locaties, versterken we dit verder. Het vlekkenplan geeft ook het openbaar vervoer binnen de gemeente weer. Bereikbaarheid speelt binnen de gehele gemeente een belangrijke rol, want niet alle voorzieningen zijn op wijkniveau te realiseren. Een goede ontsluiting met het openbaar vervoer mag dan ook niet ontbreken. Eventuele zwakke plekken komen via het vlekkenplan aan het licht en waar nodig handelen we hierop.

- **Visie sociaal domein Hilversum 2023-2033**

In onze sociale visie ‘Wij zijn Hilversum’ benadrukken we het belang van een goede spreiding van voorzieningen. We zorgen ervoor dat deze gemakkelijk toegankelijk zijn, waar je ook woont in onze gemeente. Wat er in Hilversum aan wijkvoorzieningen nodig is hangt af van wat er al is en hoe de Hilversumse bevolking er in de toekomst uitziet. Vanuit een gebiedsgerichte aanpak (zie [Omgevingsvisie](#)) werken we hieraan. Het vlekkenplan gaat ons helpen hier op een goede manier invulling aan te geven.

Een wijk of buurt is een plek waar je je geborgen voelt, waar je je thuis voelt. Waar mensen wonen die om je geven, die je zien. Waar voldoende plekken zijn om elkaar te ontmoeten, zoals horeca, buurthuizen, gezondheidscentra, kerken, moskeeën en speeltuinen. Dit is belangrijk voor de onderlinge sociale contacten. Wijkgericht werken is een essentieel onderdeel van hoe we Hilversum besturen. Ons doel is om sterke, verbonden wijken te creëren, waar bewoners zich thuis voelen en actief betrokken zijn.

Samen bouwen we aan een sterke sociale basisinfrastructuur. Dit bestaat uit het geheel van informele en formele diensten, organisaties en betrekkingen die samenleven mogelijk maakt. Opbouwwerkers, wijkregisseurs en maatschappelijk werkers maken hier onderdeel van uit. Waar nodig of gewenst krijgen inwoners persoonlijke ondersteuning en begeleiding. Daarbij houdt maatschappelijk werk altijd rekening met de mogelijkheden die de inwoner zelf heeft en wat andere inwoners kunnen betekenen. Hiermee omarmen wij de “positieve gezondheid”.

Conclusie

Er heerst krapte op de woningmarkt in de gemeente Hilversum. De komende jaren komt daar door onder meer de vergrijzing en de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen een aanzienlijke woonzorgopgave bij. De focus ligt op het realiseren van een gevarieerd aanbod van passende, betaalbare en toekomstbestendige woningen. Deels geven we hier invulling aan middels nieuwbouw waarbij we duidelijke afspraken maken om vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.

Daarnaast zetten we in op een betere benutting van de bestaande woningvoorraad. Door in te spelen op doorstroming, woningdelen en woningsplitsen valt bijvoorbeeld al veel winst te behalen zonder al te grote investeringen of lange doorlooptijden. Op deze manier zorgen we ervoor dat Hilversummers zo veel mogelijk in een passende woning kunnen (blijven) wonen, ook wanneer hun situatie verandert.

Een aandachtspunt hierbij is dat wijken en buurten verschillen en vragen om andere prioriteiten en een andere aanpak. De gemeente Hilversum geeft hier gebiedsgericht invulling aan. De Woonagenda Hilversumse Meent is de eerste wijkgerichte uitwerking van de Woonvisie 2021-2030. Hoewel vaak een wens bestaat meer passend te wonen ervaren inwoners daarbij verschillende obstakels. Sommige mensen hebben specifieke behoeften waar een woning aan moet voldoen. Anderen hebben juist de nadrukkelijke wens om te verhuizen binnen de eigen wijk.

Verder is het essentieel om voldoende en makkelijk toegankelijke voorzieningen in de buurt aan te bieden. Toegang tot zorg, ondersteuning en dagelijkse voorzieningen helpt onze inwoners langer zelfstandig thuis te wonen. De aanwezigheid en nabijheid ervan maakt het makkelijker om deel te (blijven) nemen aan de samenleving, sociale contacten te onderhouden en hulp te organiseren wanneer dat nodig is. We richten daarom op een goede spreiding van voorzieningen zodat deze gemakkelijk toegankelijk zijn, waar je ook woont in onze gemeente.

Op dit moment ontwikkelen we een vlekkenplan. Hiermee brengen we duidelijk in beeld hoe voorzieningen verspreid zijn in onze gemeente en wat de afstand voor Hilversummers is tot aan deze voorzieningen (bijvoorbeeld tot aan een huisarts of supermarkt). Met deze informatie zijn we beter in staat optimale ontwikkellocaties aan te wijzen. Zo maken we het makkelijker om langer zelfstandig thuis te wonen. Door het creëren van ontmoetingsruimten en het aanbieden van dagactiviteiten, op de juiste plek, versterken we dit verder.

2.2 ZORG EN WONEN VERBONDEN

De afgelopen jaren is er bewust gestuurd op het scheiden van wonen en zorg. Ouderen en andere mensen met een zorgvraag wonen daardoor steeds vaker zelfstandig, met zorg en ondersteuning aan huis. Deze ontwikkeling heeft bijgedragen aan meer eigen regie en het langer zelfstandig kunnen wonen. Tegelijkertijd vraagt de praktijk nu om een hernieuwde verbinding tussen wonen en zorg. We zien namelijk dat de zorg- en ondersteuningsvraag groeit en steeds complexer wordt. Ook is volledig zelfstandig wonen niet voor iedereen haalbaar of wenselijk. Daarom zetten we in op het verbinden van wonen en zorg door te investeren in passende woonvormen.

De noodzaak om hierin te investeren neemt de komende jaren fors toe. Zo stijgt het aantal 75-plussers sterk, evenals het aantal ouderen in de regio met een verpleeghuisindicatie: van 2.712 in 2024 naar 4.282 in 2040. Ook is er een tekort aan beschutte woonplekken voor jongeren, waardoor de uitstroom uit jeugdhulpinstellingen stagneert en zorgmijdende jongeren vaker zonder vaste verblijfplaats leven. Voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking – in de regio gaat het om ruim 1.000 mensen – zijn er onvoldoende toegankelijke woonplekken in de wijk.

Dat vraagt om het realiseren van nieuwe, passende woonvormen: concepten die flexibiliteit bieden in de zorgzwaarte, nabijheid van ondersteuning garanderen en ruimte laten voor sociale samenhang. Denk aan geclusterde woonvormen, kleinschalige woonzorglocaties en gemengd wonen. Daarbij is goede samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en zorgaanbieders essentieel.

Wat willen we bereiken?

Om zorg en wonen te verbinden focussen we ons op de volgende ambities:

1. We stimuleren (kleinschalige) woonconcepten met zorg en ondersteuning dichtbij. We willen het zichtbaar groeiende gat dichten tussen zelfstandig wonen en wonen in een intramurale instelling. We zien dat er een groep inwoners is voor wie volledig zelfstandig wonen (nog) niet haalbaar is, maar voor wie een plek in een zorginstelling ook niet (meer) passend is (of simpelweg niet beschikbaar). Dit geldt voor een diverse groep, bijvoorbeeld jongeren die uitstromen uit jeugdzorg of beschermd wonen, ouderen met een toenemende of toekomstige zorgvraag en mensen met een verstandelijke of psychische beperking. Op dit moment ontbreekt het aan voldoende geschikte woonvormen tussen zelfstandig wonen en de intramurale instelling in.

Daarom zetten we lokaal in op het creëren van (kleinschalige) innovatieve tussenvormen, zoals kamertrainconcepten, geclusterd wonen met gedeelde voorzieningen of beschutte woonvormen met zorg op afroep. Deze woonvormen helpen inwoners om stappen te zetten richting zelfstandigheid, of juist de rust en stabiliteit te bieden die nodig is om prettig oud te worden. Door verschillende tussenvormen toe te voegen, creëren we meer maatwerk, doorstroming en perspectief voor inwoners met een ondersteuningsbehoefte. Bovendien dragen deze woonvormen bij aan het langer (of opnieuw) zelfstandig wonen, voorkomen ze onnodig opnames in instellingen, verminderen ze eenzaamheid en bevorderen ze inclusie in de (eigen) wijk.

Om deze aanpak kracht bij te zetten, sturen we regionaal op solidariteit. Momenteel bevindt een groot deel van het aanbod zich in Hilversum, maar de mogelijkheden om nieuwe tussenvormen te realiseren zijn beperkt. Daarom is het belangrijk dat ook andere regiogemeenten dit soort nieuwe woonconcepten realiseren. Zo zorgen we samen voor voldoende aanbod en een evenwichtige spreiding in de regio.

2. We stimuleren en onderzoeken de mogelijkheden voor gemengd wonen projecten. In een samenleving die vergrijst, individualiseert en steeds hogere eisen stelt aan zelfredzaamheid, biedt gemengd wonen een waardevol alternatief. Niet iedereen wil wonen met uitsluitend leeftijdsgenoten of mensen met vergelijkbare hulpvragen. Veel inwoners hechten aan diversiteit in hun woonomgeving. Die sociale mix voelt natuurlijker, bevordert het gevoel van erbij horen, en biedt ruimte voor wederkerigheid: wie hulp nodig heeft, kan die ontvangen; wie iets kan betekenen voor een ander, krijgt daar de kans toe. Gemengd wonen geeft mensen de ruimte om iets voor elkaar te betekenen en sluit daarmee goed aan bij de doelstelling van de Uitvoeringsagenda Vrijwillige Inzet 2024-2030.

Als gemeente willen we woonconcepten waarin gemengd wonen vanzelfsprekend is daarom stimuleren en onderzoeken. Denk aan meergeneratiewonen of woonconcepten waar statushouders, mensen met een psychische kwetsbaarheid en reguliere woningzoekenden samenleven. Daarbij is het uitgangspunt dat er een gezonde balans is tussen zorgvragers en zorgdragers.

Wat doen we al?

1. We stimuleren (kleinschalige) woonconcepten met zorg en ondersteuning dichtbij. In Hilversum hebben we al diverse woonconcepten waarin zorg en wonen samenkomen. Een voorbeeld is Keerpunt Zuid: een regionale kleinschalige woonlocatie voor mensen met multiproblematiek, zoals psychiatrische aandoeningen in combinatie met verslaving. Ook hebben deze inwoners over het algemeen een verleden in dak- of thuisloosheid. Keerpunt Zuid biedt hen een eigen, veilige plek om te wonen, met professionele begeleiding op maat. Het is een vaste woonplek aan de rand van Hilversum waar bewoners stabiliteit vinden en waar ze zelfstandig kunnen wonen zonder overlast te veroorzaken. Regionaal bestaat de behoefte voor een tweede voorziening zoals Keerpunt Zuid, hiervoor wordt een geschikte locatie gezocht.

Ook heeft Hilversum een aantal ouderinitiatieven met (bijna) gerealiseerde woonvormen. Zo is er de Grasboom waar jongvolwassenen met een autismespectrumdiagnose onder begeleiding leren om zelfstandig te wonen. Daarnaast zal in 2025 de eerste woning voor jongvolwassenen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking beschikbaar komen vanuit Stichting WISjH.

Voor inwoners met een urgent woonprobleem is er het woonconcept In Between Places waar mensen een tijdelijke woonruimte kunnen huren. Denk aan mensen die door een echtscheiding tijdelijk zonder woning zitten. Dit biedt hen de ruimte om op adem te komen en door te stromen naar een passende woning.

2. We stimuleren en onderzoeken de mogelijkheden voor gemengd wonen projecten. Een goed voorbeeld van gemengd wonen in Hilversum is Liv Inn. In dit woonconcept leven ouderen, jongeren, mensen met een beperking en jongvolwassenen met autisme zelfstandig naast elkaar, met aandacht voor ontmoeting, onderlinge betrokkenheid en ondersteuning waar nodig. Bewoners delen gezamenlijke voorzieningen, zoals een leefkeuken en een binnentuin, en kunnen gebruikmaken van zorg en begeleiding als hun situatie daarom vraagt.

Conclusie

De manier waarop we wonen en zorg organiseren is de afgelopen jaren ingrijpend veranderd, en deze verandering zal de komende jaren verder doorzetten. Door rijksbeleid, zoals de extramuralisering van de zorg, wonen steeds meer mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag zelfstandig thuis in plaats van in een intramurale instelling. Maar zelfstandig wonen is niet voor iedereen haalbaar of wenselijk. Daarom is er behoefte aan nieuwe woonvormen waarin zorg en ondersteuning dichtbij beschikbaar zijn. Denk aan tussenvormen tussen zelfstandig en intramuraal wonen, geclusterde of gemengde woonconcepten.

Ook in Hilversum zien we deze opgave. We bieden nu al ruimte aan innovatieve woonconcepten die beter aansluiten bij de diversiteit aan zorgvragen. Tegelijkertijd staan we pas aan het begin. De komende jaren willen we deze concepten verder uitbreiden, verbeteren en onderzoeken. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat iedereen in Hilversum een passende woonplek vindt, met zorg en ondersteuning op het juiste moment en op de juiste plek.

2.3 DE INCLUSIEVE WIJK

We willen dat alle Hilversummers zich thuis kunnen voelen in hun wijk. Ook – en misschien wel juist – inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag. Door bevolkingsgroei, dubbele vergrijzing en de extramuralisering van de zorg ontvangen steeds meer mensen zorg en ondersteuning in hun eigen woonomgeving. Dit geldt ook voor mensen met een zwaardere of complexe zorgvraag, zoals ouderen met dementie of mensen met psychische problemen.

Dit vergroot de druk op de directe leefomgeving. De vraag naar informele ondersteuning groeit, net als de noodzaak tot onderlinge tolerantie, betrokkenheid en nabijheid van passende hulp. Tegelijkertijd staat de beschikbaarheid van professionele zorg en mantelzorg steeds meer onder druk.

Daarom wordt de kracht van de wijk steeds belangrijker. Een zorgzame en inclusieve wijk is een plek waar mensen elkaar kennen, naar elkaar omkijken en ondersteuning dichtbij beschikbaar is. We stimuleren dat inwoners eerst kijken naar wat zij zelf of met hun netwerk kunnen doen. Als dat niet voldoende is, bieden we passende hulp. Door te investeren in sociale cohesie, laagdrempelige voorzieningen en plekken voor ontmoeting, bouwen we aan wijken waar iedereen zich welkom, veilig en gezien voelt.

Wat willen we bereiken?

Om inclusieve wijken met (informele) zorg en ondersteuning te realiseren focussen we ons op de volgende ambities:

1. We investeren in een meer toegankelijke en gezonde leefomgeving.

Een inclusieve wijk begint bij een fysieke omgeving waarin iedereen zich vrij, veilig en zelfstandig kan bewegen en waar voorzieningen binnen handbereik zijn.

Aandachtspunten

Er wonen steeds meer kwetsbare mensen in Hilversum. In wijken zoals Noordoost, Zuidwest en het Centrum, waar het aandeel sociale huurwoningen relatief hoog is, wonen al veel kwetsbare inwoners. Deze ontwikkeling zet naar verwachting de komende jaren door. De diversiteit neemt toe en dat brengt kansen én uitdagingen met zich mee. Zo signaleren we dat het aantal incidenten met verwarde personen in Hilversum relatief hoog is: 112 per 1.000 inwoners, vergeleken met 79,1 in de regio Gooi & Vechtstreek en 79,6 landelijk. Dit onderstreept de noodzaak van goede ondersteuning, aandacht voor sociale acceptatie, onderlinge betrokkenheid en een veilige, toegankelijke leefomgeving voor (kwetsbare) inwoners. Een eerste stap is de implementatie van *concept W in de Wijk* vanaf 2026. Hiermee zetten we enerzijds in op het vergroten van begrip bij buurtbewoners, en anderzijds op een steviger professioneel vangnet in de wijk.

Dit vraagt om toegankelijke voorzieningen, voldoende rustpunten, en voorzieningen binnen de zogenaamde pantoffelzone. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat er toegankelijke trottoirs en fietspaden zijn, zonder overhangend groen of sterk scheefliggende tegels. Zo kunnen ook mensen met een beperkte actieradius hun dagelijkse leven zelfstandig blijven organiseren.

We sluiten aan bij bestaande programma's zoals het Programma Groen, waarin gewerkt wordt aan verkoelende routes en het tegengaan van hittestress. Ook sluiten we aan bij het project Maatschappelijke Voorzieningen waar we onderzoeken hoe de ruimtelijke inrichting bijdraagt aan sociale functies in de wijk. Daarnaast zetten we in op het verbeteren van fysieke en sociale toegankelijkheid, zodat ook mensen met psychische of cognitieve kwetsbaarheden zich welkom voelen in de wijk.

2. We versterken de sociale basis en de zorgzame gemeenschappen.

Sterke sociale netwerken zijn een fundament voor gezondheid, veiligheid en welzijn. Daarom zetten we in op het versterken van de sociale basis: de informele verbanden, ontmoetingsplekken en betrokken mensen die samen zorgen voor een levendige, zorgzame buurt. We streven naar wijken waarin bewoners oog hebben voor elkaar. Waar het vanzelfsprekend is om hulp te bieden of belangstelling te tonen. Waar eenzaamheid bespreekbaar is en waar iedereen zich veilig voelt om zichzelf te zijn.

Aandachtspunten

Om de zorg en ondersteuning toegankelijk, beschikbaar en betaalbaar te houden zullen we meer van de samenleving gaan vragen om dit organiseren. Tegelijkertijd zijn er straks minder (potentiële) mantelzorggevers per zorgontvanger. Waar in Hilversum in 2020 tegenover elke oudere die mantelzorg ontvangt nog 11 potentiële mantelzorgers stonden, zullen dat er in 2040 slechts 6 zijn. Dit maakt dat de positie van mantelzorgers nog meer onder druk komt te staan. Er ligt dus een uitdaging om mantelzorgers te vinden en faciliteren omdat zij steeds belangrijker worden om de zorgopgave in te vullen.

In Hilversum wordt er al veel gedaan om mantelzorgers te faciliteren, zo kunnen ze een beroep doen op de mantelzorgmakelaar, bieden we respijtzorg en laagdrempelige ondersteuning zoals cursussen en trainingen. Daarnaast hebben we in de Uitvoeringsagenda Mantelzorg 2024-2030 vastgelegd hoe we mantelzorgers willen vinden, versterken, verlichten en verbinden en welke acties we daarvoor gaan uitvoeren. Toch is het, met het oog op de toekomst, essentieel om deze inzet verder te versterken. Alleen dan blijft mantelzorg haalbaar én houdbaar.

Dit vraagt enerzijds om meer tolerantie, en anderzijds om versterken van meldpunten, het opbouwen van lokale coalities tegen eenzaamheid, en bereikbaarheid van een professional bij situaties van onbegrepen gedrag – vanuit nabijheid en begrip, niet vanuit controle of handhaving.

Ook de te realiseren Herstelvoorziening speelt hierin een rol: we creëren ruimte voor initiatieven die bewoners – al dan niet met ervaring in zorg of psychische kwetsbaarheid – ondersteunen om weer aansluiting te vinden bij de samenleving. De wijk moet een plek zijn waar mensen zich niet alleen veilig, maar ook welkom en gewaardeerd voelen, ongeacht hun achtergrond, leeftijd of gezondheid.

Onze visie is dat iedere Hilversummer ertoe doet en zich verbonden moet kunnen voelen met zijn of haar omgeving. Dat vraagt om ruimte voor ontmoeting, laagdrempelige plekken in de wijk en het stimuleren van initiatieven die bijdragen aan contact en nabijheid. Niet alleen in buurthuizen, maar ook bij de sportclub, in de supermarkt of op een bankje in het park. Door te investeren in sociale infrastructuur, informele netwerken en ontmoeting, bouwen we aan wijken waarin bewoners niet tegenover elkaar staan, maar naast elkaar leven. Waarin we bewegen van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Met zorgzame gemeenschappen, waarin ruimte is voor verschillen, aandacht voor herstel, en vertrouwen in de kracht van samenleven.

3. We stimuleren inwoners om mee te doen, ieder op zijn eigen manier.

In een inclusieve wijk is er ruimte voor ieders bijdrage, ongeacht leeftijd, achtergrond of ondersteuningsbehoefte. We geloven dat iedereen ertoe doet en iets te bieden heeft: in de vorm van vrijwilligerswerk, mantelzorg, ervaringskennis of simpelweg door er voor een ander te zijn.

Meedoen betekent meer dan deelnemen aan georganiseerde activiteiten. Het gaat ook om gezien worden, betrokken zijn en van betekenis zijn in de eigen buurt. Daarom ondersteunen we mensen bij belangrijke levensovergangen, zoals pensionering of herstel na psychische kwetsbaarheid, zodat ze hun plek in de samenleving kunnen (her)vinden.

We creëren ruimte voor allerlei vormen van participatie, formeel én informeel, en zorgen dat deze ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking of mentale kwetsbaarheid. Daarbij is het uitgangspunt niet wat iemand niet kan, maar wat iemand wél bijdraagt. Zo bouwen we aan wijken waar iedereen mee kan doen, op een manier die past bij iemands leven, kracht en mogelijkheden.

Wat doen we al?

1. We investeren in een meer toegankelijke en gezonde leefomgeving.

We willen dat alle inwoners zelfstandig en volwaardig kunnen meedoen in de samenleving, ook als zij minder mobiel zijn. Toegankelijk vervoer is daarin een essentiële schakel. De BuurtMobi is een laagdrempelige vervoersvoorziening voor inwoners die moeite hebben om zelfstandig naar voorzieningen, sociale activiteiten of ontmoetingsplekken te reizen. De BuurtMobi vergroot hun actieradius, versterkt de zelfredzaamheid en helpt sociaal isolement te voorkomen.

Sinds de start in maart 2019 in de wijk Kerkelanden heeft de BuurtMobi zich bewezen als een succesvol bewonersinitiatief. Dit type maatschappelijke initiatieven stimuleert de gemeente Hilversum graag. Vanwege het succes en de positieve impact wordt de BuurtMobi verder uitgebreid over Hilversum. Met deze uitbreiding wordt de gemeente Hilversum beter bereikbaar en inclusiever, waarin mobiliteit geen belemmering vormt om mee te doen.

2. We versterken de sociale basis en de zorgzame gemeenschappen.

Hilversum investeert actief in een sterke sociale basis en zorgzame wijken. Sinds begin 2025 zijn er verspreid over Hilversum 31 laagdrempelige 'huiskamers' geopend: locaties waar inwoners zonder indicatie kunnen deelnemen aan diverse activiteiten onder begeleiding van professionals. Deze algemene voorziening dagactiviteiten biedt een zinvolle daginvulling voor onder andere ouderen en mensen met een ondersteuningsbehoefte. Activiteiten zoals samen koken, tuinieren, creatieve workshops en sociale ontmoetingen dragen bij aan welzijn, zelfredzaamheid en verbondenheid in de buurt. Inwoners kunnen zich rechtstreeks aanmelden bij een van de vijftien aanbieders die deze huiskamers beheren.

Daarnaast lopen er diverse aanvullende initiatieven die bijdragen aan een inclusieve wijk. Zo biedt het project 'Welzijn op Recept' ouderen die kampen met eenzaamheid of verlies ondersteuning, door hen te koppelen aan passende welzijnsactiviteiten. Ook is er aandacht voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, bijvoorbeeld via het Alzheimercafé. Deze initiatieven sluiten aan bij de visie van Hilversum om de sociale basis te versterken en zorg dicht bij de mensen te brengen. Door informele netwerken, betrokkenheid en ontmoeting in de wijk te stimuleren, bouwen we aan wijken waar iedereen mee kan doen – op een manier die past bij iemands mogelijkheden en leven.

3. We stimuleren inwoners om mee te doen, ieder op zijn eigen manier.

In Hilversum zetten we actief in op het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid. Dat doen we door te investeren in ontmoeting, informele netwerken en gerichte ondersteuning. Een belangrijk initiatief is het nieuwe Adviespunt Eenzaamheid. Hier kunnen inwoners terecht die zich eenzaam voelen, of zich zorgen maken over anderen.

In verschillende wijken bieden de buurtkamers van het Leger des Heils een veilige en toegankelijke plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten voor een kop koffie, een gesprek of informele hulp. Ook initiatieven zoals De Smaak van Samen en de Buurtkeuken, waarbij mensen samen eten, dragen bij aan het verminderen van eenzaamheid.

Daarnaast bereiden we, vanuit de uitvoeringsagenda Hilversum: een thuis voor alle leeftijden, de introductie van lief-en-leedstraten en zorgcirkels voor. Deze initiatieven stimuleren burens om meer naar elkaar om te kijken en vormen een belangrijke schakel in het vroegtijdig signaleren en voorkomen van eenzaamheid.

Conclusie

Steeds meer mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag wonen zelfstandig in de wijk, terwijl het aantal zorgverleners afneemt. Dat maakt de kracht van de wijk steeds belangrijker. In Hilversum zetten we daarom in op inclusieve buurten waar mensen naar elkaar omkijken, waar ondersteuning dichtbij is en waar iedereen mee kan doen. Samen met inwoner en partners werken we aan voorzieningen als de BuurtMobi en laagdrempelige buurtkamers. Zo versterken we de sociale basis op verschillende Hilversumse wijken.

Toch is dit geen vanzelfsprekendheid. De veranderende samenleving vraagt om blijvende aandacht voor verbinding, informele netwerken en toegankelijke ondersteuning. Om inclusieve wijken met informele zorg en ondersteuning te realiseren zullen we nieuwe bewonersinitiatieven moeten blijven stimuleren en goed moeten aansluiten bij wat er al gebeurt in de wijk.

2.4 SAMENWERKING MET PARTNERS EN INWONERS

De opgaven rondom wonen, welzijn en zorg zijn complex en vragen om een gezamenlijke aanpak. Als gemeente erkennen we dat we deze opgaven niet alleen kunnen oplossen. Daarom zetten we in op een sterke integrale samenwerking met partners en inwoners.

In deze samenwerking maken we gebruik van elkaars perspectieven, kennis en krachten. We streven regionaal en lokaal naar een samenwerking waarin formele en informele partners elkaar weten te vinden, gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen en elkaar versterken. Waar nodig nemen wij als gemeente de regierol, maar we werken altijd in samenspel met het (bestaande) netwerk.

We laten ons graag inspireren door succesvolle voorbeelden uit andere delen van het land; van innovatieve woonvormen tot nieuwe manieren van samenwerken. Zo blijven we leren, vernieuwen en ontwikkelen in onze aanpak voor de woonzorgopgave van kwetsbare inwoners in Hilversum.

Aandachtspunten

We willen de samenwerking met inwoners en partners versterken, maar niet onnodig extra overleg creëren. Daarom kiezen we waar mogelijk voor het benutten van bestaande overlegstructuren, slim combineren van momenten en duidelijke rolverdeling. Effectieve samenwerking zit niet in méér overleggen, maar in betere afstemming en gezamenlijk eigenaarschap.

Wat willen we bereiken?

Om een sterke integrale samenwerking met partners en inwoners te realiseren focussen we ons op de volgende ambities:

1. We versterken de samenwerking met inwoners en partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg. De komende jaren blijven we (regionaal) investeren in een sterke samenwerking met inwoners en partners. Regionaal kiezen we voor een gedeelde aanpak over de gemeentegrenzen heen. In Hilversum vinden we namelijk dat we samen verantwoordelijk zijn voor het bieden van perspectief aan kwetsbare inwoners. De Wet versterking regio op de volkshuisvesting verplicht gemeenten bovendien tot het maken van regionale afspraken over een eerlijke verdeling van kwetsbare doelgroepen (het 'fair share'-principe). De basis hiervoor is vastgelegd in de Strategie Woonzorgopgave regio Gooi en Vechtstreek, waar naast regiogemeenten ook woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en zorgverzekeraar Zilveren Kruis bij betrokken zijn. Deze regionale samenwerking zetten we voort via de bestaande werk- en structuurgroepen, en krijgt bovendien een extra impuls met de oprichting van de Taskforce Woonzorgopgave.

Lokaal bouwen we voort op de betrokkenheid en samenwerking die er al is, want in Hilversum werken professionals, vrijwilligers en inwoners al dagelijks samen aan oplossingen voor wonen, welzijn en zorg. Deze netwerken zijn van grote waarden vormen de basis voor verdere vernieuwing.

Om deze samenwerking nog beter te ondersteunen, werken we op dit moment aan nieuw participatiebeleid. Daarmee willen we inwoners meer en gericht betrekken bij beleidsontwikkeling en uitvoering, en ruimte geven aan initiatieven van onderop. We geloven namelijk dat de meest duurzame en passende oplossingen ontstaan in de praktijk: aan de keukentafel, in de wijk, binnen informele netwerken en in het dagelijkse contact tussen inwoners, zorgprofessionals en maatschappelijke organisaties.

We blijven investeren in een samenwerking waarin inwoners en maatschappelijke partners worden gestimuleerd en gefaciliteerd om met initiatieven te komen. Een samenwerking waarin het vanzelfsprekend is dat formele en informele partijen elkaar opzoeken, samen leren, vragen stellen en bouwen aan innovatieve vormen van samenleven. Waar nodig nemen wij als gemeente de regierol, maar altijd in samenspel met het netwerk en met respect voor de kracht en kennis die al aanwezig is. Zo blijven we samen werken aan een toekomst waarin iedereen zich thuis kan voelen, met passende zorg en ondersteuning dichtbij.

2. We leren van elkaar en van inspirerende voorbeelden uit het land.

De opgaven rondom wonen, welzijn en zorg vragen niet alleen samenwerking, maar ook voortdurende ontwikkeling. We hoeven het wiel niet telkens opnieuw uit te vinden: er zijn veel waardevolle initiatieven, inspirerende praktijkvoorbeelden en vernieuwende concepten in andere gemeenten en regio's. Die benutten we actief om van te leren en om onze eigen aanpak te versterken.

We moedigen partners en inwoners aan om inspirerende (praktijk) voorbeelden te delen. Deze goede voorbeelden benutten we om te blijven leren en innoveren. Zo bouwen we aan een flexibele, lerende samenwerking waarin we elkaar versterken en onze opgave steeds beter invullen.

3. We maken heldere afspraken over rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen de samenwerking.

De woonzorgopgave vraagt om een gedeelde verantwoordelijkheid en duidelijke afspraken over ieders rol. Omdat het gaat om een integrale en domeinoverstijgende opgave, is het van belang dat alle betrokken partijen bijdragen vanuit hun eigen expertise en mandaat. We maken heldere afspraken over de verdeling van taken, over monitoring en over hoe we elkaar versterken in de uitvoering.

Daarbij zoeken we steeds de balans tussen formele en informele inzet, en tussen lokale uitvoering en regionale afstemming.

De afspraken die we lokaal met onze partners maken, worden vastgelegd in een uitvoeringsprogramma dat richting geeft aan onze gezamenlijke inzet. Deze woonzorgvisie vormt het strategisch kader waarop dit programma wordt gebaseerd. De concrete vertaling naar acties, verantwoordelijkheden, tijdslijnen en resultaten volgt in het uitvoeringsprogramma. Zo zorgen we ervoor dat de visie niet op papier blijft staan, maar daadwerkelijk leidt tot beweging, samenwerking en tastbare resultaten in de praktijk.

Wat doen we al?

1. We versterken de samenwerking met inwoners en partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg. De gemeente Hilversum werkt met wijkgerichte aanpakken waarin inwoners samen met opbouwwerkers en wijkregisseurs initiatieven nemen en uitvoeren. Ook benutten we ervaringskennis van inwoners – bijvoorbeeld op het gebied van mantelzorg of psychische kwetsbaarheid – via gesprekken en bijeenkomsten rond nieuw beleid en uitvoeringsprogramma's. Op die manier borgen we hun perspectieven, bijvoorbeeld bij de lokale invulling van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) werken we actief samen met partners om de mentale weerbaarheid van inwoners te versterken en de druk op de zorg te verlagen.

De samenwerking tussen huisartsen, ggz-instellingen en gemeenten is hierin cruciaal. Alleen door elkaar te kennen, elkaars kracht te benutten en samen verantwoordelijkheid te nemen voor dezelfde inwoner, kunnen we de beweging maken van Ziekte en Zorg naar Gezondheid en Gedrag. Deze gezamenlijke aanpak leidt tot waardevolle initiatieven die niet alleen bijdragen aan preventie en welzijn, maar ook aan een zorgsysteem dat toekomstbestendig is.

2. We leren van elkaar en van inspirerende voorbeelden uit het land.

Hilversum staat niet op zichzelf. Er zijn veel inspirerende voorbeelden uit het land én uit onze eigen regio. We halen kennis en ideeën op via het G40-stedennetwerk, waarin we met andere gemeenten ervaringen uitwisselen over thema's als wonen, zorgzame gemeenschappen en mentale gezondheid. Ook benutten we de inzichten van landelijke programma's zoals WOZO (Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen).

Daarnaast leren we van onze eigen partners in Hilversum: in gesprekken met woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties, huisartsen en ervaringsdeskundigen ontstaan waardevolle inzichten en vernieuwende ideeën. Op die manier bouwen we voort op wat werkt – dichtbij en verder weg.

3. We maken heldere afspraken over rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen de samenwerking.

Effectieve samenwerking vraagt om duidelijkheid. Daarom maken we met onze partners afspraken over rollen, inzet, eigenaarschap en monitoring. Dat doen we zowel in het sociaal domein (bijvoorbeeld via uitvoeringsagenda's rond mantelzorg, vrijwilligerswerk en eenzaamheid) als in het fysiek domein, onder andere via de prestatieafspraken met woningcorporaties over woningbouw en doorstroming. Binnen het IZA spreken we bovendien af hoe we gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor passende zorg op de juiste plek. Zo zorgen we voor samenhang in beleid én uitvoering.

Conclusie

In Hilversum werken we al op veel manieren samen aan de woonzorgopgave. Inwoners, professionals, vrijwilligers en organisaties uit het fysieke, sociale en zorgdomein trekken dagelijks met elkaar op – in de wijk, aan beleidstafels en in concrete projecten. Die samenwerking is waardevol en vormt een stevige basis.

Tegelijkertijd zien we dat de opgaven complexer worden en vragen om nog meer samenhang en afstemming. De komende jaren willen we de bestaande samenwerking daarom verder verdiepen en verbreden: met meer gezamenlijke verantwoordelijkheid, ruimte voor initiatieven uit de praktijk en heldere afspraken over rollen en inzet. Zo bouwen we samen aan een sterk netwerk rondom wonen, welzijn en zorg; lokaal én regionaal.

3. MONITORING EN EVALUATIE

Om de komende jaren goed te kunnen sturen op de woonzorgopgave, is het belangrijk dat we de voortgang van onze ambities goed volgen. Omdat de opgaven rond wonen en zorg zowel lokaal als regionaal spelen, monitoren we op beide niveaus.

Regionaal sluiten we aan bij de Taskforce Woonzorgopgave in de Gooi en Vechtstreek. De regio is verantwoordelijk voor de gezamenlijke monitoring, waarbij Hilversum en andere regiogemeenten input leveren. Zo houden we zicht op ontwikkelingen die gemeentegrenzen overstijgen.

Lokaal brengen we de voortgang van onze woonzorgambities onder in de Hilversumse Woonmonitor. Deze monitor volgt jaarlijks de ontwikkelingen op de woningmarkt en de voortgang van de ambities uit de Woonvisie. Vanaf 2027 bevat de Woonmonitor ook een aparte paragraaf over de Woonzorgvisie. Daarmee is het een belangrijk instrument om te zien of we als gemeente op koers liggen. De voortgang van onze woonzorgambities binnen het sociaal domein landt deels in het Doelen Inspanningen Netwerk (DIN).

Deze koppeling vormt een eerste stap richting het nieuwe volkshuisvestingsprogramma, waarin we de volkshuisvestelijke en woonzorgambities samenbrengen. Door de monitoring van die samenhang nu al goed te organiseren, leggen we een goede basis voor het nog op te stellen volkshuisvestingsprogramma. Zo kunnen we op tijd bijsturen en bouwen we verder aan een toekomstbestendige woonomgeving voor alle Hilversummers.

4. HET VERVOLG

Deze woonzorgvisie omschrijft de opgaven op het gebied van wonen, welzijn en zorg en onze ambities voor de komende jaren. De visie geeft richting aan onze inzet, maar legt bewust nog geen concrete acties, rollen of tijdlijnen vast. Die uitwerking doen we samen met onze partners: woningcorporaties, zorgorganisaties, welzijnspartijen én inwoners. Co-creatie is daarvoor een randvoorwaarde: alleen samen kunnen we onze ambities realiseren.

De concrete uitwerking van deze visie krijgt een plek in verschillende uitvoeringslijnen en programma's. Denk aan:

- de meerjarige prestatieafspraken met woningcorporaties;
- het (nog op te stellen) volkshuisvestingsprogramma;
- de huisvestingsverordening en urgentieregeling;
- het uitvoeringsprogramma dat volgt op deze woonzorgvisie.

De volgende stap is het opstellen van een **uitvoeringsprogramma**. Dit programma maakt inzichtelijk welke stappen en maatregelen per wijk nodig zijn om onze ambities te realiseren, en wie waarvoor aan zet is. Het vormt daarmee de schakel tussen visie en praktijk.

Tegelijkertijd zijn we bezig met het ontwikkelen van een **vlekkenplan**. Dit plan geeft richting aan de uitvoering door per wijk inzicht te bieden in de opgaven op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Dit biedt bijvoorbeeld inzicht in waar (zorg)voorzieningen versterkt kunnen worden.

Het vlekkenplan is daarmee een belangrijke bouwsteen voor het uitvoeringsprogramma en zorgt ervoor dat dit programma niet alleen richtinggevend is, maar ook concreet en actiegericht op wijkniveau. Zo zorgen we ervoor dat onze inzet aansluit bij de lokale werkelijkheid én bij de behoeften van inwoners – en brengen we de visie stap voor stap tot leven.

BIJLAGEN

1. BESTAAND BELEID

De woonzorgvisie staat niet op zichzelf, maar raakt aan verschillende beleidsterreinen binnen het sociale en fysieke domein. Ook sluit de visie aan op bestaand beleid. In deze bijlage wordt de samenhang met relevant beleid op landelijk, regionaal en lokaal niveau toegelicht.

Landelijk

- Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting [nog niet vastgesteld]
- Wonen en Zorg voor Ouderen (WOZO)
- Een Thuis voor Iedereen
- Wet maatschappelijke ondersteuning (wmo)
- Participatiewet
- Jeugdwet
- Bestuurlijk akkoord Kansen bieden voor re-integratie

Regionaal

- Regionaal Woonakkoord Gooi en Vechtstreek
- Woondeal MRA
- Integraal Zorgakkoord (IZA)
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
- Beleidsplan Bescherming en Opvang 2022-2025
- Regionaal Plan van aanpak Dakloosheid 2024-2025
- Adviesrapport detentie en terugkeer: in de bak? Samen aan de bak!
- Huisvestingsverordening Gooi en Vechtstreek
- Regionale Woonvisie
- Regionale woonzorganalyse Gooi en Vechtstreek
- Strategie Woonzorgopgave regio Gooi en Vechtstreek

Lokaal

- Woonvisie Hilversum 2021-2030
- Beleidsagenda Wmo-samenleving 2024-2030
- Prestatieafspraken 2023-2027
- Uitvoeringsagenda Hilversum: een thuis voor alle leeftijden [in ontwikkeling]
- Uitvoeringsagenda Vrijwillige Inzet 2024-2030
- Uitvoeringsagenda Eenzaamheid 2024-2030
- Uitvoeringsagenda Mantelzorg in Hilversum 2024-2030
- Omgevingsvisie: opgave meedoen
- Nota Grond- en vastgoedbeleid
- Gezondheidsbeleid [in ontwikkeling]
- Woonwagengebeleid [in ontwikkeling]
- Pre-mantelzorgbeleid [in ontwikkeling]

BIJLAGEN

2. BEGRIPPENLIJST

Dubbele vergrijzing

Bij dubbele vergrijzing neemt niet alleen het aantal ouderen toe (vergrijzing), maar ook de gemiddelde leeftijd van de ouderen zelf stijgt. Binnen de groep ouderen groeit in deze situatie vooral de groep 'oude ouderen', de 75-plussers (dubbele vergrijzing).

Extramuralisering van de zorg

Extramuralisering in de zorg verwijst naar de verschuiving van zorg van institutionele instellingen naar de thuisomgeving. Het betekent dat mensen die zorg nodig hebben, zoveel mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen en de zorg daar ontvangen, in plaats van op te nemen in een ziekenhuis, verpleeghuis of andere instelling.

Nultredenwoning

Nultredenwoningen zijn reguliere woningen die zowel intern als extern toegankelijk zijn. Dit houdt in dat je de woningen kan bereiken zonder trap te lopen (extern toegankelijk) en dat keuken, badkamer, toilet en minimaal één slaapkamer zonder trappen te bereiken zijn (intern toegankelijk).

Geclusterde woonvorm

Geclusterde woningen zijn woningen die voldoen aan de definitie voor nultredenwoningen in een geclusterde woonvorm. Er moet een ontmoetingsruimte inpandig aanwezig zijn of op loopafstand gelegen (bijvoorbeeld circa 100 meter) die open, laagdrempelig en transparant toegankelijk is voor bewoners en bij voorkeur ook voor buurtbewoners. De woningen zijn bij voorkeur dementievriendelijk ingericht en geschikt voor het leveren van zorg, waaronder Wlz-zorg. Landelijk wordt bij clustering uitgegaan van een schaal van minimaal 12 woningen. Geclusterde woonvormen zijn onder andere hofjeswoningen, serviceflats en seniorenflats.

Zorggeschikte woning

Zorggeschikte woningen zijn zelfstandige, rolstoel- of rollatorgeschikte nultredenwoningen die onderdeel zijn van een geclusterde woonvorm (zie definitie nultredenwoning en geclusterde woonvorm). Deze woningen zijn geschikt om intensieve zorg (zoals Wlz-zorg) in de thuissituatie te kunnen leveren. Woningen die vallen onder de categorie Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT) 3 of 4 en Woonkeur 6 vallen binnen deze definitie.

Gemengd wonen

Gemengd wonen gaat over woonprojecten waarbinnen verschillende groepen mensen doelbewust en in een georganiseerd verband samen wonen, contact onderhouden en soms ook gezamenlijk activiteiten ondernemen. Vaak gaat het om een mix van mensen met en zonder een hulpvraag.

Vooraf is afgesproken dat de mensen zonder hulpvraag actief betrokken zijn bij de mensen met een hulpvraag. Dit wordt vastgelegd en gefaciliteerd.

Colofon

© Gemeente Hilversum 2025

Vormgeving:

Studio Pietje Precies bv, Hilversum

Meer informatie:

Gemeente Hilversum

Dudokpark 1

1217 JE Hilversum

[hilversum.nl](https://www.hilversum.nl)